

De Minister van Infrastructuur & Waterstaat

De Staatssecretaris van Economische Zaken & Klimaat

Cc: directies VNO-NCW en MKB Nederland

Bunnik, 20 maart 2020

Betreft: eerste resultaten BOVAG Coronamonitor economische
crisiseffecten

Excellenties,

Het Coronavirus heeft een ongekende crisis ontketend. Uiteraard in de allereerste plaats ten aanzien van de volksgezondheid. Deze brief begin ik dan ook met het overbrengen van onze grote waardering voor al het toegewijde werk dat wordt verzet door hulpverleners, deskundigen, medewerkers op de ministeries, het kabinet en wie dan ook nog meer betrokken is. Hulde daarvoor en alle sterkte en wijsheid gewenst in deze uitzonderlijke tijden.

Veel waardering ook voor de onmiddellijke bredere kabinetsaanpak van deze crisis, getuige onder meer de eerste steunmaatregelen voor ondernemers. Volksgezondheid staat op één, maar het is goed dat de betrokken ministeries ook direct de maatschappelijke en economische effecten zo goed mogelijk op de radars willen hebben.

Om daaraan bij te dragen hebben wij de BOVAG Coronamonitor opgezet, zodat we per branche de effecten onder de aangesloten bedrijven kunnen monitoren. De monitor maakt het ondernemersvertrouwen, de impact op de bedrijfsvoering, de omzetontwikkeling, de financiële positie, de ontwikkeling van de werkgelegenheid en het gebruik van de steunmaatregelen inzichtelijk. Gedurende de crisis zullen onze leden hiervoor wekelijks geënquêteerd worden. Vandaag zijn de eerste uitkomsten beschikbaar gekomen, waarvan wij nu al de omzetontwikkeling met u kunnen delen.

Uit de Coronamonitor blijkt dat de branches in de volle breedte worden geraakt, maar dat er wel verschil is in snelheid en omvang van schade. De verwachting is dat de negatieve gevolgen de komende periode verder toenemen.

Het percentage ondernemers dat al een omzetverlies kan melden, varieert per branche: tussen de 19 en 75 procent. Let wel: een groot deel van de ondernemers meldt nog geen zicht te hebben op de omvang van een eventueel omzetverlies. Bij de deelbranches in de automotive die omzetverlies melden, bedraagt deze voor ondernemers nu gemiddeld tussen de 34 en 83 procent.

Bijna tweederde van de ondernemers heeft op dit moment nog vertrouwen dat hun bedrijf door de coronacrisis komt. De rest heeft geen vertrouwen (zo'n 5 procent), of staat daar nog neutraal in. Ongeveer een derde van de ondernemers verwacht op termijn afscheid te moeten nemen van medewerkers.

Postadres.
Postbus 1100
3980 DC BUNNIK
Bezoekadres.
Kosterijland 15
3981 AJ Bunnik

| www.bovag.nl

KvK 404091762
ING Bank NL22INGB0000273067

Top 5 meest genoemde problemen

1. Minder klanten
2. De orderportefeuille is minder gevuld
3. Minder werk in de werkplaats
4. Minder liquiditeit
5. Orders worden geannuleerd

De uitkomsten zijn aldus heet van de naald en dit beeld heb ik graag direct met u willen delen. Als bijlage stuur ik een uitgebreider overzicht per deelsector hiervan.

BOVAG is reeds bezig met een verdere analyse van de overige resultaten, om de economische schade nader te kwantificeren ten behoeve van de aangekondigde compensatiemaatregelen. Tevens zullen wij deze monitor wekelijks herhalen en de uitkomsten met u delen. Bovendien komen wij zo spoedig mogelijk met een vervolgbrief waarin wij ook zullen ingaan op hoe de maatregelen door ondernemers worden toegepast, waar onze leden tegenaan lopen en welke verbeteringsuggesties of andere maatregelen wij adviseren.

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid deze brief toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Peter Niesink

Algemeen directeur BOVAG

Postadres.
Postbus 1100
3980 DC BUNNIK
Bezoekadres.
Kosterijland 15
3981 AJ Bunnik

Bijlage: uitkomsten BOVAG Coronamonitor 20 maart 2020

Bijlage: uitkomsten BOVAG Coronamonitor 20 maart 2020

| www.bovag.nl

KvK 404091762
ING Bank NL22INGB0000273067

1. Truckdealers (296 vestigingen lid van BOVAG; 100% marktaandeel; € 4,9 miljard omzet)

Van de 27 truckdealers die hebben deelgenomen aan de eerste monitor meldt bijna een derde omzetverlies, van gemiddeld 34,3%. Verkoopomzetten nieuw (-35,7%) en gebruikt (-40,8%) zijn gedaald, evenals onderhoud en reparatie (-26,3%), schadeherstel (-38%) en verhuur (-29,2%).

Begin deze week nog goed gevulde werkplaatsen maar het aantal afspraken neemt nu snel af. Er komen daarnaast verzoeken binnen om bestelde voertuigen later af te leveren. Dit geldt ook voor voertuigen die in opbouw staan.

De bedrijven doen hun best om voor klanten capaciteit te blijven aanbieden. Hierbij krijgen voertuigen van nutsbedrijven, hulpdiensten en bevoorrading in de voedselketen en supermarkten voorrang. Op veel locaties zijn de avondopenstellingen verminderd. Wel zijn er 24/7 nooddiensten bereikbaar.

2. Truck- en trailerbedrijven (60 vestigingen; 50% marktaandeel)

Uit de antwoorden van zes hierin gespecialiseerde bedrijven blijken twee al een omzetverlies te hebben genoteerd van 60%. Voor de rest kwam deze vraag nog te vroeg om te beantwoorden met een indicatie in cijfers. Duidelijk is al wel, ook op basis van andere signalen, dat de verkopen van gebruikte trekkers en bakwagens met 30% is afgenomen. Reparatie en onderhoud liepen aanvankelijk nog beperkt door (-60%) en de agenda voor komende week laat nog een verdere afname zien.

3. Autodealers (1896 vestigingen; 100% marktaandeel; € 22,8 miljard omzet)

Van de dealerbedrijven hebben er 241 meegewerkt aan de eerste enquête. 27,5% van deze groep constateert reeds een omzetverlies van gemiddeld 41,5%. Vooral de omzet vanuit verkoop van zowel nieuwe auto's (-44%) als gebruikte auto's (-49,3%) is sterk gedaald. Ook voor de bedrijfsactiviteiten onderhoud en reparatie (-29,6%); schadeherstel (-21,5%) en; verhuur (-21,5%) gelden forse omzetverliezen voor de dealers, zij het vooralsnog iets minder dan de verkopen.

Voor bijna 67% van de dealerbedrijven kwam de monitor nog te vroeg om al een uitspraak te kunnen doen over omzetverlies. Slechts 5,6% stelt vooralsnog geen omzetverlies te merken.

De prognose van de verkoop van nieuwe auto's is slecht doordat fleetowners, zoals verhuur- en leasebedrijven, in grote mate hun orders intrekken, sommige al tot het eind van het jaar. Ook hebben de meeste Europese fabrikanten sluitingen van hun fabriek aangekondigd waardoor het aanbod snel zal opdrogen.

Postadres.
Postbus 1100
3980 DC BUNNIK
Bezoekadres.
Kosterijland 15
3981 AJ Bunnik

| www.bovag.nl

KvK 404091762
ING Bank NL22INGB0000273067

Er kunnen als gevolg van voorgaande al snel veel faillissementsdreigingen ontstaan vanwege het zeer beperkte gemiddelde rendement in deze sector.

4. Universele Autobedrijven (3186 vestigingen; 50% marktaandeel; € 6,7 miljard omzet)

Maar liefst 759 van deze leden hebben deelgenomen aan de eerste enquête. Ook in deze groep ziet 27,5% van de bedrijven nu al een omzetverlies van gemiddeld 47%. En ook hier vooral omzetverlies (-49,8%) door wegvallen verkopen gebruikte auto's. Wat betreft onderhoud en reparatie daalde de omzet met 35%, terwijl dat voor schadeherstel en verhuur 13,4% resp. 16% bedroeg. Iets meer dan 60% van deze categorie kon op dit moment nog geen precieze uitspraken doen over omzetverlies.

Reparatie en onderhoud liep aanvankelijk nog redelijk door, omdat de werkplaats meestal voor twee weken vooruit volgepland zit. Maar terugval is al te merken: voor een klein deel afzeggingen van ingeplande afspraken door bezorgde klanten. Sinds afgelopen maandag veel minder telefoontjes voor nieuwe afspraken.

In de sectie Autogroothandel is de situatie het slechtst van alle branches (-83% omzet, bij 4 van de 9 leden); verkoop gebruikt is met 85% afgenomen, verkoop nieuw met 37,5%. Import en export liggen volledig stil. De Europese markt zit op slot. RDW voert voorlopig geen importkeuringen meer uit, omdat deze niet onder de 'cruciale dienstverlening' vallen. Hierdoor ontstaan grote schadeposten, vooral bij auto's die zij in principe al verkocht hebben. BOVAG treedt hiervoor in overleg met RDW en het ministerie van I&W voor een oplossing. BOVAG pleit ervoor wél importkeuringen te laten plaatsvinden voor de auto's die reeds verkocht zijn. Dit gaat om behapbare aantallen voor de RDW. Als deze auto's kunnen worden afgeleverd aan de klant, dan zitten ze (incl. het geld) niet 'vast' in de bedrijfsvoorraad.

5. Schadeherstelbedrijven (403 vestigingen; 50% marktaandeel)

Van deze groep bedrijven (60 v.d. 252 leden) geeft 43,3% aan een gemiddeld omzetverlies van 37,3% te hebben. 11,7% ziet nog geen omzetverlies, terwijl 45% de balans nog moet opmaken na de eerste crisisdagen.

Onder de ruitschadeherstellers die hebben deelgenomen aan de enquête (13 v.d. 79 leden) liggen deze percentages al veel hoger. 61,5% rapporteert een omzetverlies van 66,6%.

Deze ondernemers melden de nodige annuleringen, maar vooral het wegvallen van nieuwe afspraken. De verwachting is dan ook dat de werkvoorraad en daarmee omzet snel verder daalt, versterkt door het feit dat er minder verkeer en dus ook minder ongevallen zijn. Bij ruitherstel hakt het er nu al zo in omdat daar meestal met een veel kortere planningstermijn wordt gewerkt; de impact is daar meteen zichtbaar.

Postadres.
Postbus 1100
3980 DC BUNNIK
Bezoekadres.
Kosterijland 15
3981 AJ Bunnik

I www.bovag.nl

KvK 404091762
ING Bank NL22INGB0000273067

6. Verhuur- en Deelautobedrijven (387 vestigingen; 56% marktaandeel; € 490 miljoen omzet)

In deze categorie namen 34 van de 149 bedrijven (die veelal meerdere vestigingen hebben) deel aan de eerste monitoringsronde. Zo'n 56% hiervan meldt een omzetverlies van gemiddeld 65%.

Verhuurbedrijven zien de resultaten momenteel teruglopen als gevolg van annuleringen en bijzonder weinig nieuwe reserveringen. De omzetverliezen zijn vergelijkbaar met andere landen, zoals internationale autoverhuurbedrijven daar al hebben ervaren.

7. Tankstations (354 vestigingen; 35% marktaandeel; € 6,2 miljard omzet)

De 14 ondernemers (met veelal meerdere tankstations) die op de enquête hebben gereageerd, geven geen rooskleuriger beeld. 71,4% meldt een omzetverlies, van 46%. De rest kan dit nog niet in cijfers duiden, maar iedereen gaat ervan uit omzetverlies te lijden.

De geluiden uit de markt variëren van een terugval in afzet (liters) vanaf 15% tot 50-60%. Voor de shop geldt hetzelfde, met name de verse producten laten een afname van 50% zien.

Ondanks deze malaise zetten deze ondernemers hun beste beentje voor. Nu wegreaurants zijn gesloten proberen de tankstations vrachtwagenchauffeurs zoveel mogelijk te faciliteren. Dit om de vitale functies, zoals transport van levensmiddelen en medische zaken te ondersteunen.

8. Autowas- en poetsbedrijven (167 vestigingen; 11% marktaandeel; € 63 miljoen omzet)

De antwoorden van 25 deelnemende bedrijven (veelal meerdere vestigingen) leren dat 44% een omzetsdaling van gemiddeld 38,2% ziet. Meer dan de helft kan op dit nog geen beeld verstrekken van de omzetsontwikkeling.

Er komen een stuk minder klanten. Alle wasstraten met interieurbanen (binnen reiniging) zijn inmiddels gesloten. Sommige ondernemers hebben ook de stofzuigerpleinen gesloten. Als dit langer gaat duren dan twee a drie maanden zullen veel wasstraten in grote problemen komen.

9. Rijscholen (314 vestigingen; 45% marktaandeel; € 492 miljoen omzet)

Vanuit de 113 deelnemende rijscholen meldt al meer dan 50% een sterke omzetsdaling van gemiddeld 82,5%. Voor 46% is het nog te vroeg aan te geven wat de crisis doet met de omzet.

De sector is ernstig verdeeld over CBR-maatregel: 'Als examinatoren niet in de auto mogen examineren, waarom dan niet een vergelijkbare maatregel voor instructeurs, is veel gehoorde klacht'. Sector heeft verzocht om een specifiek overheidsbesluit, waarbij er dan wel een compensatiemaatregel beschikbaar moet zijn.

Postadres.
Postbus 1100
3980 DC BUNNIK
Bezoekadres.
Kosterijland 15
3981 AJ Bunnik

| www.bovag.nl

KvK 404091762
ING Bank NL22INGB0000273067

10. Gemotoriseerde tweewielerbedrijven (225 vestigingen; 80% marktaandeel; € 341 miljoen omzet)

Van de 56 deelnemende bedrijven wordt door 35,7% van de bedrijven een omzetverlies van gemiddeld 40,5% gemeld. Dit komt door stilvallen verkoop nieuwe (-44% omzet) en gebruikte (-38,5%) motoren en scooters. Daarnaast daling van omzet bij onderhoud/repairatie (-28,9%), schadeherstel (-27,4%) en verhuur (-32,9%).

11. Fietsbedrijven (693 bedrijven; 50% marktaandeel; € 675 miljoen omzet)

Bij fietsbedrijven eveneens een terugval in de omzet over de gehele linie van verkoop, onderhoud en reparatie. 27,3% van de 143 ondervraagde bedrijven meldt een gemiddeld omzetverlies van 41,8%. Met name de omzet uit nieuw verkopen daalt sterk met -37,4%.

12. Caravan- en Camperbedrijven (292 vestigingen; 90% marktaandeel; € 831 miljoen omzet)

Er is een omzetsdaling zichtbaar onder 33% van de bedrijven die de enquête hebben ingevuld van gemiddeld -44,8%. Vooral verkoop nieuw en gebruikt daalt, in beide gevallen met 52%. Ook verhuur daalt met -43,5%. Relatief minder daling maar nog steeds heel fors: onderhoud en reparatie (-37,3%) en schadeherstel (-31%). Juist nu het kampeerseizoen weer voor de deur staat, is dit een sector die de komende tijd verder onder druk zal komen te staan.

13. Aanhangwagenbedrijven (117 bedrijven; 69% marktaandeel; € 75 miljoen omzet)

21 bedrijven melden gemiddeld 53,3% omzetverlies. De omzet uit verkoop van zowel nieuw als oud is met -70% nagenoeg stilgevallen. Tevens omzetverliezen voor onderhoud (-55%), schadeherstel (-40%) en verhuur (-26,7%).

Vooraf zakelijke klanten annuleren orders voor nieuwe aanhangwagens.

14. Revisiebedrijven (55 vestigingen; 72% marktaandeel; € 360 miljoen omzet)

Vanuit de zes revisiebedrijven die hun bevindingen hebben gedeeld nog een beperkt beeld. Eén bedrijf meldt al een omzetverlies van 75%. De rest kan daar nu nog geen uitspraak over doen.

Signalen zijn er al over een gebrek aan onderdelen uit buitenland, weinig werkaanbod uit garagebedrijven en ook vanuit de industrie is er nauwelijks vraag naar onderhoud. Daarnaast signalen dat werkplaatspersoneel met symptomen naar huis gaan. Dus ook capaciteit in de werkplaats staat onder druk.

Postadres.
Postbus 1100
3980 DC BUNNIK
Bezoekadres.
Kosterijland 15
3981 AJ Bunnik

I www.bovag.nl

KvK 404091762
ING Bank NL22INGB0000273067

Bij wijze van samenvatting op hoofdlijnen is de onderstaande tabel opgesteld op basis van de eerste BOVAG Coronamonitor.

De tabel is gesorteerd op het geschatte omzetverlies per branche van hoog naar laag. De branche die op dit moment relatief het hardst getroffen wordt, staat daarmee bovenaan.

Afdeling	Wat is uw (geschatte) omzetverlies ten opzichte van het gemiddelde voor deze tijd van het jaar?	% leden waarvan het omzet verlies nu bekend is
Autogroothandel (4/9)**	83,3	75,0
Rijscholen (113/311)	82,5	52,2
Dutch Car Restorers (6/33)	75,0*	16,7
Ruitschade herstel (13/79)	66,9	61,5
Verhuur (34/149)	65,0	55,9
Truck & Trailer (6/40)	60,0	33,3
Aanhangwagen (21/85)	53,3	19,0
Onafhankelijke Autobedrijven (759/3310)	47,0	27,5
Tankstations (14/89)	46,0	71,4
Caravan & Camper (100/247)	44,8	33,0
Fiets (143/661)	41,8	27,3
Autodealers (251/1544)	41,5	27,5
Gemot. Tweewielers (56/206)	40,5	35,7
Was (25/114)	38,2	44,0
Schadeherstel bedrijven (60/252)	37,3	43,3
Truckdealers (27/189)	34,3	29,6

* N=1

** (4/9), 4 van de 9 BOVAG leden heeft de enquête ingevuld

Postadres.
Postbus 1100
3980 DC BUNNIK
Bezoekadres.
Kosterijland 15
3981 AJ Bunnik

| www.bovag.nl

KvK 404091762
ING Bank NL22INGB0000273067